

Commendatio artis poetice

Poeticam primam phiam

priscos celebrantes (que ad hanc beatam viuendi rationem ab in-
eunte etate conduceret) grauissimus auctor est Strabo.
Que item et mores et affectus atque res gerendas cum io-
tunditate nos edoceret. Posteriores autem poeticam sciam
censerunt. Et attici quidem libros suos disciplinis instruxerunt
re poeticis ab ipsis incunabilis. non solum voluptatis, sed pie moderatis
gra. Itaque poetarum origo non receter inuenta. Ipse enim de orbe edito per poe-
tas sua misteria describi voluit. quod et inuictosissimo illo duce Moyse
et in idumeo Job. in Dauid genitore. natoque Salomone. in Esaia atque
multis alijs hebreis perspicue clarum est. Scripta enim eorum scribibus in patria
lingua extant. Videmus et Apollinie Pythie. et sybillarum et aliorum vatum
oracula hisce modis scripta. Quapropter si altius quid poetica sit. que
eius facultas inquiramus. si quanta et que varia si que diuina in illa doctrina
deprehendat. Illud profecto probatum videbimus. nullum esse scriptorum genus
quod aut magnitudine eloquentie. aut diuinitate sapientie. aliquo unquam tempore par-
fuerit poetice. Poete nempe si pro dignitate ingenij ad arma profecerint om-
ni humanitate sub se relicta. altiora petunt. ut se iter deum hominumque medios
cernant. Facit homo ex materia quicquid pegerit. Deus ex nihilo creat. At
poeta et si non penitus ex nihilo quod profecerit. tamen diuino furore instinctus gra-
dia quedam et penitus audita miranda suis fingit. pene ex nihilo fabrica-
rat. Qua de causa poetas greci deos appellant. ex eo enim verbo quod
dicunt poeta nuncupant. quod modo ex aliquo quicquam facere. modo ex nihilo creare
fecit. Eadem vi commoti latini ab ea que hominum maxima diuinitate vates
enunciauerunt. ab Ennio sancti suo iure nominant. quare poeticum furorem a
musis exordium sumpsisse ille diuinus Plato eo in libro de reipublica. sensit.
Si quis enim musarum haud furore comitatus ad fores poeticas accesserit
ipsum se delusum. ac totum se errantem cum sua poetica non minus affirmat.
Preterea vates furore percitos multa canere que ipsi furore ablato vix in-
telligant. veluti non ipsi ediderint. sed Deus eorum ore enunciauerit. quare
non absurde contra scriptorum consuetudinem diuinum sibi furorem implorant poe-
te. verificantes non humana sed diuina se canere. Poetis igitur a diuino
furore. furor autem a musis. que demum a Ioue genite Iouem animam
cuncta mouentem haud tacent. Virgilius. **A** Ioue principium muse. **I**os
uis omnia plena. Concludit itaque homo ille diuinus. nec prudentiores nec
eruditiores quam poetas. eos dumtaxat quos diuinus afflauerit furor.
Itaque Democritus ab Helicone excludit poetas sanos. id est non diuino fu-
rore affectos. Reliqui enim disciplinarum viri artes humani ingenij excellentia
sequuntur. soli poete diuino furore creant. Ille pene omnes nullam assequuntur
disciplinam nisi aut laboribus aut studiis extrinsecus illatam. Hi vero diuino
furore afflatis res omni admiratione atque stupore dignas sepe canunt. Quum
enim appareat se aliud nil quippiam humiliter narrare quam fabulam. ad volup-
tuosas aures oblectandas. res penitus et phellas et a diuinitatis fonte ex-
haustas occultis scribunt. **N**on auditores et si a principio decepti. non solum
Aij

Commendatio artis poetice

maximam reze pceptioe (qs diuino velamine inuolutas non norat) vix et
 quadam ex figmentis voluptate afficiunt. Et si maxima res pbia sit oino. tum
 magna pfecto vis oratoria facultas. tum musica sensuz suauioribz vocibz
 demulceat. **V**ix poetica graui atqz firmo iudicio diuinam harmoniam imi-
 taf. altos itimosqz mentis sensus eleganti carmine enucleat vt in theologia
 auctoritate assumpserit pbo Aristotele quissimo auctore z teste integerrimo
 Et si non in ea qz verissima pprobaf. tñ in altera qua pprisam vocat.
 cui palmam **H**ercuri? **T**hymegist? meruit pma. none **O**rphus i ca-
 ita pstat vt infinita de deo de angelis multa. de incorporeis metibz memos-
 ria dignissima. de humanis animis quissima descripserit. **I**s em ondit de
 um vnu pperuu. atqz vbiqz nullis locis. nullis tpbz circumscripitu **V**ia a-
 gere. oia seruare. in oibz opari. aut quicqd agit p id qd ipse est agere. **A**c
 seipm p^m deinde creaturas intelligere. z id generis infinita. **D**e? imor-
 talis qs vncqz pboz tantu splendorē tantqz dignitatez oroni attulerit.
 quid obsecro aut in maxis rebz sublimi? aut in mediocribz tpanti? ipa
 poetica? qs in singulz pbis ei? elegantiā. quis in oronis instructura pposi-
 tionē. qs in luminibz pboz ac guitate sniaz. dignitate poetice adeqbit?
Quod p oes docti phorrescut. ita dicendi ritu tperat poeta. rebz tpbz
 psonisqz adminiculas. vt mo abudans copiosusqz videat. modo breuis
 pscisqz cucta pstringat **S**olis deniqz poetis pcessum e diuinit? suis nu-
 meris vt oia phorreda atqz imanta demulceat **Q**uid em aliud sibi **A**ma-
 phionis cythara excitata. saxa in **T**hebanoz mentia coisse fabulata. ni
 si durissima pectora molliri? qd auritas qrcus induxit **O**rphēu amnes-
 qz sustere. lepores canibz ptiliare. qz stupatos demulcere. **Q**uāobze quis
 pscis illis viris diuinis grās nō referret imortales. q diuinis furoribz
 ac bonis disciplinis excogitatz actus nros ita excolerint vt recte comos
 decz vitā agere possimus **C**onditionē nature hūane mēte voluentes vt
 in ferinos aut cult? aut mores nō labamur **D**eniqz his qz trena caduca
 qz sunt post habitz. ad diuinaz rerum apicē pueniamus **V**ie em hūas
 ne genus vite explicat vt nullus hoim ordo. nulla etas nullus ferus sit
 nulla deniqz pditio. que ab his sua officia nō integre addiscatqz obsecro
Daro nō acrimonia quo pboz fulmine metū. ignauā. luxuriā incont-
 nentiā. impietate. pfidiā. ac oia in iusticie genera reliquaqz vitia insecta-
 tur **Q**uibz ptra laudibz qbz bñficijs inuictā animi fortitudinē. z p pater
 no solo. p parētibz. p amicis desideratā aduersoz susceptiōē cultū diu-
 nū pietatē in maiores. charitatē erga oes exequit. **N**ā cū iprimis mente
 excogitauerit generi hūano qz plurimū succurrere **A**eneā eū virū p tute
 pstantissimū. consilio absolutissimū z omni re perfectissimū finxit. vt
 oes illū singulare exemplū ad prospere agendū exoptaremus. qua de cā
 eū aimi nri imortales sempitnis disciplinis veluti susceptibili ambrosi-
 sia alantur. atqz rerum perceptione pro nectare fruuntur **A**d dulcedinē
 musice vt ad pium atqz diuinarū doctrinarum fontē nos conferamus
In qua oia dictu prona. auditu suauia. facilia intellectu. honesta suscep-
 tu **I**n ea em filie magni **I**ouis nouē. dicendi studiū z eloquentie facul-
 tatem in monte **P**arnaso somniantibus inspirant **D**ulciloquis calat

